

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Advies, Regie en
Centrale autoriteit

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon

Ons kenmerk
3895740

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 29 april 2022
Onderwerp Uw Wob-verzoek met betrekking tot het gebruik en de werking van
algoritmes

Geachte,

In uw brief van 5 augustus 2021, ontvangen op 9 augustus 2021, heeft u met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) informatie verzocht over het gebruik en de werking van algoritmes binnen het Ministerie van Justitie en Veiligheid (hierna: JenV). In uw brief staat dat het verzoek bestaat uit de volgende punten:

- 1) Informatie over welke algoritmes [bij het ministerie] in gebruik zijn, hoe zij worden toegepast en welk doel zij dienen.
- 2) Informatie over de werking en 'receptuur' van het algoritme, bijvoorbeeld pseudocodes, maar ook (specificaties van) gebruikte data/variabelen/selectiecriteria en handleidingen.
- 3) Informatie over de manier waarop ontwikkeling, evaluatie en toezicht plaatsvindt van de [door het ministerie] gebruikte algoritmes en nadrukkelijk ethische overwegingen en maatregelen/bijsturing om *feedback loops* en *bias* tegen te gaan.

De ontvangst van uw verzoek is schriftelijk bevestigd bij brief van 17 augustus 2021, kenmerk 3495143. In deze brief is tevens de beslistermijn met vier weken opgeschort, omdat er met u nog overleg zou plaatsvinden over de afbakening van het verzoek. Op 30 september 2021 heeft u een overleg gehad met een aantal medewerkers van mijn ministerie over de specificering van uw Wob-verzoek. Daarbij is met u afgesproken dat u eerst een overzicht zou krijgen van de algoritmes die momenteel binnen JenV en de JenV-uitvoeringsorganisaties in gebruik zijn genomen, dan wel in ontwikkeling zijn of in een experimentele fase verkeren. Het overzicht is vervolgens aan u beschikbaar gesteld en u heeft aan de hand daarvan een selectie gemaakt als specificering van uw Wob-verzoek en verzocht om de relevante documenten op grond van de Wob te verkrijgen.

Uw Wob-verzoek is vervolgens bij verschillende onderdelen van mijn ministerie verder behandeld afhankelijk van het betreffende algoritme. In dit besluit ga ik in op de openbaarmaking van (informatie in) documenten met betrekking tot het algoritme dat in de 'Ritax' gebruikt wordt.

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Voor de relevante Wob-artikelen verwijs ik u naar de **bijlage 1**.

Inventarisatie documenten

Op basis van uw verzoek zijn in totaal 24 documenten aangetroffen. Deze documenten zijn opgenomen in een inventarislijst, die als **bijlage 2** bij dit besluit is gevoegd. In dit besluit wordt verwezen naar de corresponderende nummers uit de inventarislijst, zodat per document duidelijk is wat is besloten.

Zienswijze

Bij de (gedeeltelijke) openbaarmaking van een aantal documenten zijn er derde belanghebbenden. Deze belanghebbenden heb ik in de gelegenheid gesteld een zienswijze te geven op de voorgenomen openbaarmaking van die documenten. De derde belanghebbenden hebben geen bezwaren geuit, voor zover deze documenten geanonimiseerd openbaar worden gemaakt.

De zienswijze van de derde belanghebbenden heb ik, voor zover verder relevant, in mijn belangenafweging meegenomen. Kortheidshalve verwijs ik u naar het onderdeel "Overwegingen" van dit besluit.

Besluit

Ik heb besloten (deels) aan uw verzoek tegemoet te komen en de informatie waarom u verzocht, opgenomen in de documenten met nummers A1, A2, B2, C1, D1, D2, D4, D5 en E2-E6 gedeeltelijk openbaar te maken. De documenten met de nummers B1, D3, D7-D9 en E1 zijn reeds openbaar. Op de inventarislijst treft u informatie aan met betrekking tot de vindplaats van dit document.

Voor de motivering verwijs ik naar het onderdeel "Overwegingen" van dit besluit.

Overwegingen

Allereerst wil ik u wijzen op het volgende. Ingevolge artikel 3, vijfde lid, van de Wob, wordt een verzoek om informatie ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11.

Het recht op openbaarmaking op grond van de Wob dient uitsluitend het publieke belang van een goede en democratische bestuursvoering. Het komt iedere burger in gelijke mate toe. Daarom kan ten aanzien van de openbaarheid geen onderscheid worden gemaakt naar gelang de persoon of de bedoeling of belangen van de verzoeker. Bij de te verrichten belangenafweging worden dan ook betrokken het algemene belang bij openbaarmaking van de gevraagde informatie en de door de weigeringsgronden te beschermen belangen, maar niet het specifieke belang van de verzoeker.

Evenmin kent de Wob een beperkte vorm van openbaarmaking. Dit betekent dat openbaarmaking van de gevraagde documenten uitsluitend aan u op grond van de Wob niet mogelijk is. Indien ik aan u de betreffende documenten verstrek, moet ik deze ook aan anderen geven indien zij daarom verzoeken. In dat licht vinden de onderstaande belangenafwegingen dan ook plaats.

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd. In de documenten met nummers C1, D2, D4, D5, E2, E5, E6 staan persoonsgegevens.

Ik ben van oordeel dat ten aanzien van deze gegevens het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd, zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid. Ik licht dit als volgt toe.

De verstrekking van namen en directe contactgegevens, waaronder de e-mailadressen van ambtenaren en anderen die bij de door u genoemde bestuurlijke aangelegenheid betrokken zijn geweest, zou een inbreuk betekenen op de persoonlijke levenssfeer van deze personen. Voor de bereikbaarheid van bestuursorganen, instanties of andere organisaties is het telefoonnummer of e-mailadres van een individuele ambtenaar of medewerker van ondergeschikte betekenis. Dit geldt te meer nu de algemene contactgegevens van de betreffende bestuursorganen, instanties en andere organisaties reeds openbaar zijn. Uit jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State blijkt dat het algemene belang van openbaarmaking van deze gegevens niet opweegt tegen het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.¹ Gelet op het voorgaande heb ik de bedoelde persoonsgegevens, zoals namen en (delen van) e-mailadressen, alsook andere gegevens die herleidbaar zijn naar personen, onleesbaar gemaakt in de betreffende documenten onder vermelding van '10.2.e'.

De namen van onderzoekers zijn in document met nummer D2 niet onleesbaar gemaakt, aangezien hun namen in het reeds openbare rapport vermeld zijn. Namen van wetenschappers in de aangehaalde literatuur zijn daarnaast ook niet gelakt omdat de publicaties met hun namen eveneens als reeds openbaar worden beschouwd.

Persoonlijke beleidsopvattingen

Uitgangspunt van de Wob is dat overheidsinformatie openbaar is. Dit geldt in beginsel ook voor documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad.

Dit is het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van overheden in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid. Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat onder het begrip 'documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad' onder meer moeten worden begrepen: nota's van ambtenaren aan hun politieke en ambtelijk leidinggevenden, correspondentie tussen de onderdelen van een ministerie en tussen ministeries onderling, concepten van stukken, agenda's, notulen, samenvattingen en conclusies van interne besprekingen en rapporten van ambtelijke adviescommissies. Degene die de stukken heeft opgesteld moet de bedoeling hebben gehad dat ze zouden dienen voor intern beraad.

Artikel 11, eerste lid, van de Wob bepaalt dat uit documenten die zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad geen informatie wordt verstrekt over persoonlijke beleidsopvattingen. Onder 'persoonlijke beleidsopvattingen' wordt verstaan: ambtelijke adviezen, visies, standpunten en overwegingen. Dergelijke opvattingen worden niet openbaar gemaakt omdat een zekere mate van veiligheid en vertrouwelijkheid noodzakelijk is om te kunnen komen tot een effectieve besluitvorming. Ambtenaren en bestuurders moeten onderling en met bewindspersonen kunnen brainstormen. Feiten, prognoses, beleidsalternatieven, de gevolgen van een bepaald beleidsalternatief of andere onderdelen met een overwegend objectief karakter worden door mij niet beschouwd als persoonlijke beleidsopvattingen. De totstandkoming van beleid en regelgeving wordt met de openbaarheid van dergelijke informatie inzichtelijk.

¹ Zie bijvoorbeeld: ECLI:NL:RVS:2008:8D3114

Het document met nummer D2 is opgesteld ten behoeve van intern beraad. Het gaat hierbij om een aanbiedingsnota waarmee de resultaten van het daarbij bedoelde onderzoek worden overlegd. De tekst onder het kopje "evaluatie van het onderzoek" bevat persoonlijke beleidsopvattingen (van medewerkers) van het WODC met betrekking tot juist dit aspect. Gelet op de onafhankelijke rol en positie van het WODC hecht ik veel waarde aan dergelijke standpunten c.q. waardeoordelen van het WODC. Ik heb deze persoonlijke beleidsopvattingen onleesbaar gemaakt met de aanduiding '11.1'.

Wijze van openbaarmaking

Zoals u heeft verzocht treft u bijgaand in **bijlage 3** de documenten aan die met dit besluit (gedeeltelijk) openbaar worden gemaakt. De documenten met de nummers E3 en E4 worden per mail aan u toegezonden, omdat dit Excel-bestanden zijn die niet gemakkelijk kunnen worden afgedrukt en evenmin goed leesbaar als Pdf-bestand beschikbaar kunnen worden gesteld. Deze documenten worden op www.rijksoverheid.nl geplaatst.

De documenten uit **bijlage 3** zullen nader toegezonden worden, aangezien deze stukken nog verzendklaar gemaakt dienen te worden.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
de Minister voor Rechtsbescherming,
namens deze,

Eric Bezem
Directeur Sanctie en Slachtofferbeleid

Deze brief is niet voorzien van een handtekening. Vanwege (werk)voorschriften rondom COVID-19 is ondertekening praktisch niet mogelijk gebleken. In een formele en beveiligde omgeving is vastgelegd dat de beslissingsbevoegde akkoord is met de inhoud van dit document en de verzending daarvan.

Tegen dit besluit kan iedere belanghebbende binnen zes weken na de dag waarop dit is bekend gemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet door de indiener zijn ondertekend en bevat ten minste zijn naam en adres, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden waarop het bezwaar berust. Dit bezwaarschrift moet worden gericht aan: de Minister voor Rechtsbescherming, t.a.v. Directie Wetgeving en Juridische Zaken, sector Juridische Zaken en Wetgevingsbeleid, Postbus 20301, 2500 EH Den Haag.